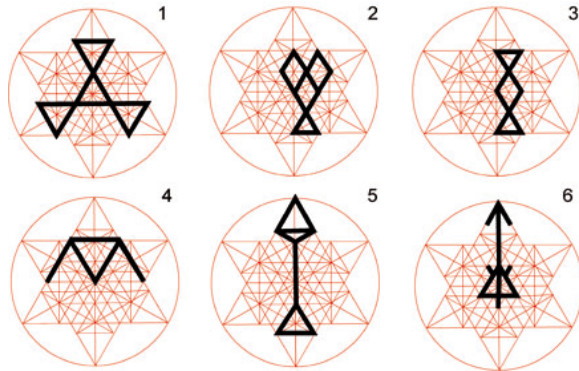

Materials, tècniques i espai constructiu

1.- No sabem res dels qui inicialment projectaren i dugueren a terme el projecte constructiu del monestir de Santa Maria de Poblet. Però és cert que, si s'observen els carreus amb atenció, és possible distingir abundants i repetides marques de picapedrers, que permeten deduir que hi havia un gran nombre de treballadors i que les obres van realitzar-se amb prou rapidesa. Les marques de picapedrer solen ser signes, objectes, lletres o fins i tot noms incisos a la pedra per tal de marcar el material i cobrar per la peça realitzada.

a) Pots cercar per internet tres o quatre marques de picapedrer populetanes? Dibuixa-les i anota on es troben.

b) Llegeix els capítols VII (Clasificación de los signos lapidarios) i VIII (Función de la marca personal) del llibre *Heráldica, simbolismo y usos tradicionales de las corporaciones de oficios: las marcas de canteros*, que publicà el 2009 Javier Alvarado Planas i que pots trobar al link <https://www2.uned.es/dpto-hdi/profesores/Javier%20Alvarado%20heraldica%20marcas%20canteros.pdf> i respon a aquestes dues preguntes:

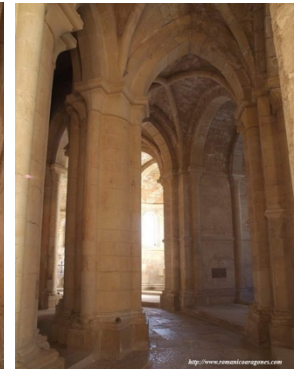
Quina és la classificació que dóna dels “signes lapidaris”?

Quina era la funció d'aquests signes o marques?

2.- Poblet presenta una capçalera on els constructors experimentaren amb tècniques i elements constructius nous. Allà es troben, per primer cop al monestir, voltes de creueria, que seran tan característiques en l'arquitectura gòtica.

Monasterio de Poblet. Aproximación a la planta de la cabecera

- a) Què és una volta de creueria? En què es diferencia d'una volta d'aresta?
- c) Cerca fotografies de les naus laterals de Poblet amb les seves voltes de creueria i analitza les seves diferències. A què es deu aquest canvi?

3.- La clau és la dovella central d'un arc o d'una volta. Normalment té dimensions més grans que la resta de dovelles i, sovint, està ornamentada, més per raons estètiques que constructives. La seva funció és la de transmetre lateralment part de les tensions de la coberta, equilibrant-la i evitant que es desplomi.

Poblet conserva un considerable nombre de claus de volta figurades. Algunes es troben a la galeria oriental del claustre, amb escenes de la Passió. Observa aquestes claus de volta que pertanyen a una de les dependències del monestir de Santa Maria de Poblet. Saps quina és? Representen temes relacionats amb la Salvació:

- a) *Dextera Domini*
- b) *Virgo Lactans*
- c) Crucifixió
- d) Conxa de pelegrí
- e) Serafí,
- f) Sant Miquel Arcàngel psicopompo (pesant les ànimes)
- g) *Maiestas Domini*

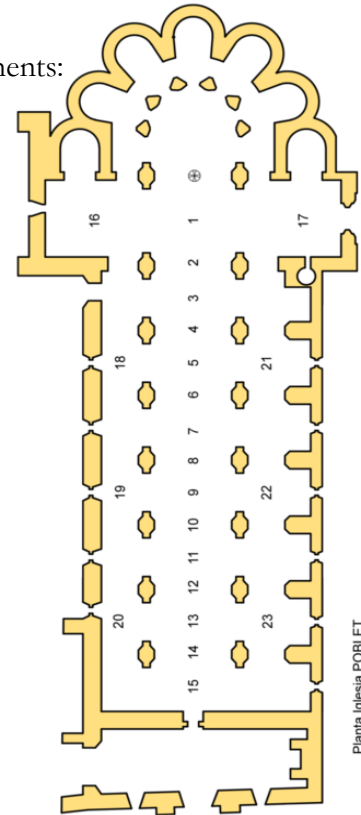
Les pots reconèixer en les fotografies d'aquí sota?

4.- L'església de Poblet té planta en forma de creu llatina, amb una capçalera que disposa de deambulatori i capelles radials, i també d'altres elements com un característic cimbori sobre el creuer i una galilea als seus peus.

Defineix i ubica, en el plànol que se t'ofereix, aquests elements:

- Nau central
- Nau lateral, de l'Epístola (sud)
- Nau lateral, de l'Evangeli (nord)
- Capçalera (amb l'altar)
- Deambulatori o girola
- Capelles radials (de la capçalera)
- Transsepte Nord
- Transsepte Sud
- Creuer (capella reial)
- Galilea
- Porta que dona al Claustre
- Porta que dona a la nova sagristia
- Porta Occidental (als peus)

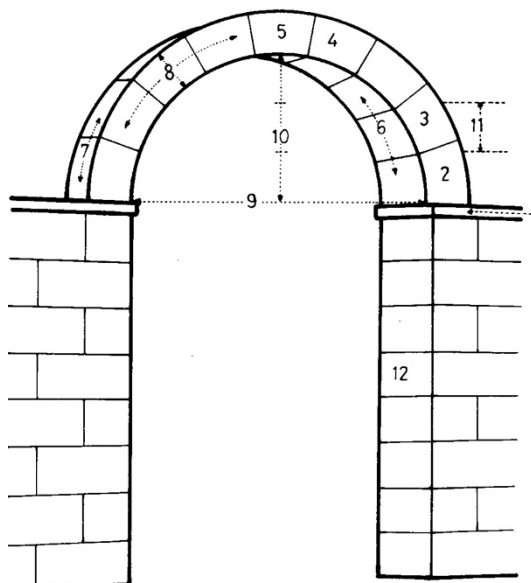

Saps per què les naus laterals reben el nom, respectivament, de nau de l'Evangeli o nau de l'Epístola? Per què el cimbori de Poblet és un fals cimbori?

5.- Ja saps que una coberta de volta està generada a partir d'un arc. Un arc és un element sustentant que descarrega les forces, desviant-les cap els costats. L'arc està destinat a flanquejar un espai de major o menor dimensió mitjançant un trajecte generalment corb.

Aquí tens les diferents parts d'un arc, pots assenyalar-les en aquest dibuix?

- Salmer
- Imposta
- Llum
- Centre
- Fletxa
- Extradós
- Intradós
- Clau
- Dovelles
- Rosca o ronyó
- Brançal

6.- Una volta, com saps, pot ser d'aresta o de creueria. Però sigui com sigui sempre té una sèrie d'elements que cal conèixer.

Defineix aquests termes. Pots ubicar-los en aquests dibuixos?

- a) Nau de l'església
- b) Nervi
- c) Tram
- d) Plement (segons el seu nombre la volta pot ser quadripartida, sexpartida, etc.)

